

ŚWIĘTY GŁOSZONY PRZEZ WIEKI

Izajaszowy trishagion rozważany był nie tylko przez autorów natchnionych Starego i Nowego Testamentu. Jak bowiem pokazuje historia Kościoła, a przede wszystkim historia jego przebogatej liturgii, potrójne nazwanie Boga świętym miało kontynuatorów, zarówno w pierwszych wiekach chrześcijaństwa, jak i później. Nieznany autor dzieła *Poimandres*, będącego częścią gnostyckiego zbioru *Corpus Hermeticum*, umieścił w zakończeniu księgi (nr 31) majestatyczny hymn, w którym wyraża radość, dumę i potrzebę dzielenia się z innymi swoją tajemną wiedzą o zbawieniu. Trzyczęściowy hymn rozpoczyna się wezwaniem Świętego Boga w nawiązaniu do słów Księgi Izajasza (por. Iz 6, 3), a jego autor, jak się wydaje, wskazuje na trzy obszary Bożego zaangażowania:

Ś w i ę t y jest Bóg, Ojciec wszystkiego,
Ś w i ę t y jest Bóg, którego Wolę spełniają własne jego moce,
Ś w i ę t y jest Bóg, który chce być poznany i bywa poznany przez swoich³⁶.

Podobne nawiązanie do Izajaszowego trishagionu odnajdujemy w *Suplikacjach*, w polskiej tradycji liturgicznej będących kierowanym do Boga wołaniem o ochronę i ratunek przed katastrofami i klęskami. Hymn znany był w pierwszych wiekach chrześcijaństwa i wciąż jest popularny, zwłaszcza w liturgii bizantyńskiej. Rozpoczynające modlitwę wołanie: „Ś w i ę t y Boże, Ś w i ę t y mocny, Ś w i ę t y a nieśmiertelny, zmiłuj się nad nami!”, poszerza wołanie Izajaszowych serafinów. Również trishagion rzymskiej liturgii mszalnej, kończący każdorazowo prefację, nawiązuje do tych samych anielskich słów ze sceny powołania Izajasza: „Ś w i ę t y, Ś w i ę t y, Ś w i ę t y, Pan Bóg Zastępów. Pełne są niebiosy i ziemia chwały Twojej” (por. Iz 6, 3; Ap 4, 8). Wołanie serafinów,

³⁶ Cyt. za: W. M y s z o r, *Poimandres. Wstęp, przekład, komentarz*, „Studia Theologica Var-saviensia” 15(1977) nr 1, s. 216. Zob. O. W i k a n d e r, *Old Testament Prototypes for the Hermetic Trishagion in Poimandres 31 – and Support for an Old Conjecture*, „Greek, Roman, and Byzantine Studies” 53(2013), s. 579-590. Autor ten pisze: „Trudno nie zauważyć w tej strukturze echa biblijnego trishagionu Iz 6, 3” (tamże, s. 580).

które raz jeden wybrzmiało w wizji proroka, głosami wierzących rozbrzmiewa przez wieki po całej ziemi.